

CENTRUL PENTRU DREPTURILE OMULUI DIN MOLDOVA



ЦЕНТР ПО ПРАВАМ
ЧЕЛОВЕКА В
МОЛДОВЕ

THE CENTER FOR
HUMAN RIGHTS
OF MOLDOVA



MD-2012, Moldova, Chișinău,
str. Sfântul Țării, 16

Tel: 234 – 800; Fax: 225 – 442
E-mail: cpdom@mdl.net

nr. _____
la nr. _____ din _____



Ministerul Justiției

În rezultatul examinării proiectului de lege pentru modificarea Legii cu privire la Avocatul Poporului nr. 52 din 03.04.2014, Centrul pentru Drepturile Omului expune următoarea opinie.

Propunerea de modificare a art. 13 alin. (2) nu respectă voința legiuitorului de a asimila statutul Avocatului Poporului cu statutul judecătorului Curții Supreme de Justiție și vine în contradicție cu standardele generale și recomandările structurilor internaționale referitoare la Instituția Ombudsmanului.

De la crearea Instituției Ombudsmanului în Republica Moldova (Legea cu privire la avocații parlamentari nr. 1349 din 17.10.1997), în chestiunile ce țin de retribuirea muncii, asistența socială, medicală și de altă natură, Avocatul Parlamentar se asimila cu judecătorul Curții Supreme de Justiție. Acest principiu a fost păstrat și în Legea cu privire la Avocatul Poporului nr. 52 din 3 aprilie 2014. Potrivit art. 13 alin (2) din lege *statutul social și garanțiile sociale ale Avocatului Poporului se asimilează celor ale judecătorului Curții Supreme de Justiție.*

Atît în cadrul multiplelor discuții privind necesitatea de a consolida capacitatea Instituției Ombudsmanului, cît și în procesul de elaborare a Legii nr. 52, de definitivare a proiectului Legii pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului, proiectului Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, elaborat pentru a ajusta cadrul legal existent la prevederile Legii nr. 52 din 03.04.2014 și pentru a asigura funcționalitatea acesteia, Centrul pentru Drepturile Omului și-a expus opinia în legătură cu stabilirea statutului Ombudsmanului.

Considerăm că problema stabilirii statutului/rangului Ombudsmanului trebuie privită funcțional și mai puțin sub aspectul beneficiilor sociale ale funcției date.

Statutul oferit Avocatului Poporului de legiuitor trebuie să fie perceput de către cetățeni, societatea civilă și de autoritățile statului, drept o garanție a independenței funcționale și decizionale a Avocatului Poporului. Or, garanțiile sociale nu acoperă pe deplin aspectul de importanță a funcției, mai ales în percepția cetățenilor. Noțiunile de *statut social și garanții sociale* cuprind definiții foarte largi, multiaspectuale care, însă, diferă esențial de sensul îngust al noțiunii de statut al Ombudsmanului descris în Recomandarea privind Instituția Ombudsmanului, elaborată de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept a Consiliului Europei.

Deși nu există nici un standard european cu privire la statutul Ombudsmanului, există o varietate de moduri de a stabili un astfel de statut. Unele

țări fac referire la sistemul judiciar atunci când purced la stabilirea statutului, rangului și remunerării Ombudsmanului: în Malta Ombudsmanul este remunerat la nivelul unui judecător al instanțelor superioare; în Norvegia Ombudsmanul este remunerat cu 20% mai mult decât un judecător la Curtea Supremă de Justiție; în Suedia statutul Ombudsmanului este la fel ca al unui judecător la Curtea Supremă de Justiție sau al unui judecător de la Curtea Supremă administrativă și remunerarea este cu 20% mai mare.

În alte țări statutul Ombudsmanului și gradul lui de salarizare sînt stabilite cu referire la anumite instituții sau funcții: în Croația Ombudsmanul are un rang și remunerare egală cu cea a Președintelui Parlamentului, judecătorului Curții Constituționale, ministrului și șefului Biroului de Audit de stat; în Republica Cehă Ombudsmanul are dreptul la un salariu echivalent cu cel al președintelui Oficiului de Control Suprem; în Estonia Ombudsmanul este echivalat cu Președintele Parlamentului, Prim-ministrul și Președintele Oficiului Auditului de Stat și este remunerat la nivelul salariului mediu înmulțit cu un coeficient de 5.5; în Olanda Ombudsmanul este remunerat la un nivel echivalent cu vice-presedintele Consiliului de stat și Președintele Camerei de conturi, aceste trei instituții împreună fiind numite Înaltul Consiliu de Stat; în "fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei" Ombudsmanul este asimilat cu Prim-ministrul, președintele Curții Supreme, Procurorul General, judecătorul la Curtea Constituțională și Guvernatorul Băncii Naționale.

Conform Compilației asupra instituției Ombudsman-ului (CDL(2011)079), care oferă o imagine per ansamblu a Comisiei de la Veneția cu privire la acest subiect, ***"indiferent de statutul Ombudsmanului - fie este asimilat cu magistrații, fie cu funcționarii de nivel superior – acestuia trebuie să i se acorde întotdeauna un rang suficient de înalt, care este, de asemenea, reflectat și prin nivelul de salarizare. Rangul înalt este unul din factorii esențiali care garantează independența Ombudsmanului față de interferențele politice, iar problema stabilirii remunerării Ombudsmanului este nu numai un subiect de respect public dar, de asemenea, de independență a instituției"***.

În această ordine de idei, considerăm că proiectul de lege pentru modificarea Legii cu privire la Avocatul Poporului nr. 52 din 03.04.2014, elaborat de Ministerul Justiției, compromite voința legiuitorului de a asimila statutul Avocatului Poporului cu statutul judecătorului Curții Supreme de Justiție și vine în contradicție cu standardele generale și recomandările structurilor internaționale referitoare la Instituția Ombudsmanului, ceea ce constituie un regres de la nivelul deja atins de asigurare a independenței Ombudsmanului.

Astfel, nici în procesul de reformare a instituției în contextul adoptării Legii nr. 52 politica de salarizare a Ombudsmanului și a personalului oficiului nu corespunde cu nivelul de responsabilitate, pregătire, implicare, calificare, impact și importanța general-socială a activității Avocatului Poporului și funcționarilor Oficiului Avocatului Poporului.

Anatolie MUNTEANU,
Director al Centrului pentru Drepturile Omului